

Seminars over geldzaken op de werkvloer: een goed begin voor het bevorderen van pensioensparen

Artikel: Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2007). Financial literacy and retirement preparedness: Evidence and implications for financial education. *Business economics*, 42, 35-44.

<https://www.econstor.eu/bitstream/10419/25516/1/527633305.PDF>

Het artikel in het kort

Om beter te begrijpen waarom pensioenplanning bij veel mensen ontbreekt, en waarom zoveel huishoudens vlakbij hun pensionering weinig of geen pensioen hebben opgebouwd, is er steeds meer aandacht voor de oorzaken en gevolgen van een tekort aan financiële basiskennis. Dit artikel toont aan dat veel huishoudens onbekend zijn met de meest basale economische concepten, die nodig zijn om spaar en investeringskeuzes te maken. Dit gebrek aan basiskennis is wijdverspreid, zowel jonge als oudere mensen lijken slecht geïnformeerd over de financiële basisconcepten. Met ernstige gevolgen voor sparen, pensioenplanning, hypotheek en andere financiële beslissingen.

Achtergrond

Mensen hebben steeds meer verantwoordelijkheid om hun pensioen en andere besparingen zelf te regelen. Dit geeft aan dat het steeds belangrijker wordt dat mensen vaardig zijn in het regelen van hun geldzaken. Maar in de praktijk lijkt er een gebrek te zijn aan deze financiële basiskennis. Dit probleem lijkt aanwezig te zijn in landen over de hele wereld. In landen zoals de Verenigde Staten, Australië, Japan, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland werd aangetoond dat mensen vaak niet goed scoren op financiële basiskennis over onder andere hypotheek, pensioen en rentepercentages. Dit is vooral het geval bij lager opgeleiden en mensen met een lager inkomen. Veel mensen geven echter wel aan dat ze vertrouwen hebben in hun eigen financiële kennis. Deze overmoedigheid wat betreft hun financiële kennis kan ervoor zorgen dat mensen minder snel op zoek gaan naar professioneel advies, wat het gebrek aan kennis alleen maar verergert.

Het is belangrijk om te weten wat voor effect dit gebrek aan financiële basiskennis heeft op het gedrag van mensen. Het blijkt dat onder een groep van 50-plussers diegene die de financiële basiskennis *wel* beheersen, veel vaker hun pensioen goed geregeld hebben dan mensen die deze basiskennis niet beheersen. Daarnaast lijken mensen met financiële basiskennis efficiënter te sparen, voordeligere hypotheek af te sluiten, minder te lenen en meer te sparen.

Het onderzoek

Keer op keer wordt aangetoond dat een gebrek aan financiële basiskennis een wijdverspreid probleem is, met hieraan gekoppeld dat werknemers te weinig sparen. Als reactie hierop zijn sommige werkgevers begonnen om werknemers financiële educatie op de werkplek aan te bieden. De educatie wordt vaak aangeboden in de vorm van seminars, met als doel om

pensioensparen te bevorderen doormiddel van het aanbieden van kennis die het plannen van pensioensparen makkelijker maakt. In dit artikel werd de effectiviteit van deze pensioenseminars beoordeeld.

De resultaten

Pensioenseminars hebben vaak een positief effect op pensioensparen vooral bij werknemers met een lager inkomen en vooral bij laagst opgeleiden. Bij deze groep kan het volgen van seminars leiden tot een toename van pensioensparen met 18% tot 70%. Er blijkt dus inderdaad een positief effect te zijn tussen financiële educatie en pensioensparen. Echter, na 8-10 uur financiële educatie nam het effect af: na deze hoeveelheid uren is er geen toegevoegde waarde meer in sparen. Daarnaast zwakte het positieve effect van educatie op pensioensparen na een tijd ook weer af. Het blijkt ook dat niet veel werknemers naar deze seminars gaan, en dat het wijdverspreide gebrek aan financiële basiskennis niet wordt opgelost door eenmalig een seminar over financiële kennis aan te bieden. Dit wil niet zeggen dat deze vorm van financiële educatie niet effectief is, maar het is niet voldoende om het probleem van een gebrek aan financiële vaardigheid te verhelpen. Alleen educatie is niet voldoende, mensen moeten de benodigdheden krijgen om hun gedrag te veranderen. De financiële-educatieseminars moeten bovendien aangepast worden aan het niveau van de deelnemer.

Conclusie

Mensen hebben hulp nodig bij sparen en bij hun pensioenplanning. Educatie programma's zullen het meest effectief zijn wanneer ze afgestemd zijn op de behoeftes en voorkeuren van de doelgroep waar men de educatie op wil richten. De uitdaging is dus om een wijde selectie van huishoudens uit te rusten met de financiële kennis en vaardigheden die zij nodig hebben, zodat zij hun pensioenplan zelf op kunnen stellen en deze ook uit kunnen voeren.

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

De effectiviteit van financiële-educatieseminars op pensioensparen in beeld brengen.

2. OPMERKELIJK

Gebrek aan financiële basiskennis lijkt een wijdverspreid probleem dat aanwezig is in verschillende bevolkingsgroepen in verschillende landen.

3. NUT

Dit artikel brengt de grootte en ernst van het probleem in kaart, en stelt dat het noodzaak is om mensen te helpen bij o.a. hun pensioenplanning en sparen.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

Het bieden van financiële kennis helpt, maar is niet voldoende om het probleem op te lossen. Initiatieven om mensen te helpen financieel vaardig te worden moeten zijn afgestemd op de behoeftes en voorkeuren van de persoon.